

Prof. Dr. Ömer Zühtü Altan'a Armağan

Sosyal Politikalar Ve Çalışma İlişkileri Üzerine Güncel Tartışmalar

Editörler:

Prof. Dr. Yener Şişman

Prof. Dr. Banu Uçkan Hekimler

Prof. Dr. Deniz Kağmıcıoğlu

BİRLEŞİK METAL-İŞ

BİRLEŞİK METAL-İŞ YAYINLARI

Tünel Yolu Cad. No.2 34744 Bostancı-İSTANBUL

Tel: (0216) 380 85 90 **Faks:** (0216) 373 65 02

E-posta: bilgi@birlesikmetal.org

Web: www.birlesikmetal.org/

Baskı: Başka Matbaa

No: Ekim 2024

ISBN: 978-605-74530-5-1

PROF. DR. CAHİT TALAS SOSYAL POLİTİKA ÖDÜLÜ:

13. YILINDA BİR DEĞERLENDİRME

Ahmet MAKAL¹

GİRİŞ

Türkiye’de sosyal politika disiplininin öncülerinden Cahit Talas’ın anısına tesis edilen *Prof. Dr. Cahit Talas Sosyal Politika Ödülü*, 2012 yılında verilmeye başlanmıştır. 2024’te artık ödülün 13. yılına ulaşmış durumundayız. Bu vesileyle, ödüle ilişkin bilgileri kalıcı kılmak ve tarihe not düşmek amacıyla, geçmişten günümüze ödülü değişik boyutlarıyla değerlendirmenin faydalı olacağını düşünüyoruz. Değişik ülkelerde, başta akademik çalışmalar olmak üzere, eğitim ve diğer biçimlerde kendi bilim alanlarına çalışmalarıyla katkıda bulunmuş insanlar adına ödüller konması yaygın biçimde rastlanan bir durumdur. Bu ödüllerin işlevleri çok yönlüdür. Öncelikle alana bilimsel çalışmalarıyla katkıda bulunmuş, eğitim yoluyla kendisinden sonraki kuşakların yetişmesine katkıda bulunmuş bir bilim insanının anısını yaşatmak, ismini ve eserlerini kendisinden sonraki dönemlerde yaşayacak insanlara aktarmak bu işlevlerin en önemlilerinden biridir. Bu yolla, kişinin alana katkı ve yaklaşımı canlı tutulmuş olmaktadır. Diğer taraftan ödül aracılığıyla, alanda başarılı çalışmalar yapan genç insanların çalışmalarını teşvik etmek ve bu çalışmaların tanınırlığına katkıda bulunmak da ödülün önemli işlevleri arasındadır. Ülkemizde de değişik alanlardan bilim insanları adına verilen ödüller varsa da bunlar akademik açıdan gelişmiş ülkelerdeki kadar çok ve yeterli değildir. Hatta bazı alanlarda hiçbir ödülün mevcut olmadığı bile görülmektedir. Bu koşullar altında, Türkiye’de sosyal politika disiplininin öncü birkaç isminden biri olan Prof. Dr. Cahit Talas anısına bir ödül düzenlenmiş olması ve bu ödülün 13 yıldır aksamadan sürdürülüyor olması bizatihi önemli sayılmalıdır. Ödül, hocamızın anısını, çalışmalarını ve alana katkısını canlı tutmak açısından elbette değerlidir. Ancak Ödül, Türkiye’de toplumsal önemi giderek artarken, akademik dünyamızda giderek daha az değer verildiği gözlenen sosyal politika düşüncesinin canlı tutulmasına katkısı açısından da önemlidir. Diğer taraftan bu ödül, başvuran ve ödüle değer görülen insanlar açısından

¹ Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Emekli Öğretim Üyesi.

bakıldığında da onların yetişmelerine ve düşünsel gelişmelerine katkıda bulunması açısından anlamlıdır. Süreç içinde bugüne kadar ödüle/övgüye değer görülen çok sayıda araştırmacı, üniversitelerde değişik bölümlerde akademik kadrolarda çalışmaktadırlar. Ödüle/övgüye değer görülen çok sayıda çalışma da kitap olarak yayınlanmıştır. Nihayet tüm bu işlevleriyle birlikte düşünüldüğünde, ödülün Türkiye’de sosyal politika/çalışma ilişkileri alanına yaptığı tüm dolaysız ve dolaylı katkılarıyla değer taşıdığı, kendisinden beklenen işlevleri yerine getirdiği görülmektedir. Bir yerde, Ödülün Türkiye’de sosyal politika alanının geçmişi bugüne ve yarına taşıma gibi önemli bir işlev yüklenmesi yanında, bizatihi alanın gelişmesine katkıda bulunduğu da söylenebilir.

HOCAMIZ CAHİT TALAS’IN SOSYAL POLİTİKA ALANINA KATKILARINA DÂİR

Cahit Talas, Türkiye’de sosyal politika disiplininin öncülerinden biriydi. 1930’lu yıllarda İstanbul İktisat Fakültesi’nde Gerhard Kessler’le başlayan sürecin, 1950’lerden başlayarak Ankara’da oluşan ikinci ayağının mimarıydı. İsviçre’de doktorasını tamamlayıp yurda döndükten sonra görev yaptığı Çalışma Bakanlığı’ndaki katkılarından sonra, 1953 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde göreve başlamış, 1983 yılındaki emekliliğine ve 2006 yılındaki ölümüne kadar, Türkiye’de sosyal politika disiplininin gelişimine çok farklı boyutlarda hayati katkılarda bulunmuştu. Bu katkıların hepsi önemli olmakla ve birbirinden ayrılmaz bir bütün oluşturmakla birlikte, en

önemlisi kuşkusuz akademik çalışmalarıyla yaptığı katkıdır. 1948 yılında basılan doktora tezinden 1992 tarihli son kitabı Türkiye’nin Açıklamalı Sosyal Politika Tarihi’ne kadar, telif ve çeviri 20’ye yakın kitabı, bunun yanı sıra 1952’den başlayarak, ağırlıklı olarak Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi’nde yayınlanan çok sayıda makalesi, alanın gelişmesine büyük katkıda bulunmuştur². Bu çalışmalar, kendinden sonraki

2 Cahit Talas’ın yayınlarının 1990 yılına kadar olan tam listesi için bakınız (Gülmez, 1990, ss. 105-113).

araştırmacıların çalışmalarına katkı yanında, değişik yüksek öğretim kurumlarındaki öğrencilerin yetişmelerinde de faydalı olmuştur. Cahit Talas'ın sosyal politika alanına katkılarının ikinci önemli alanı eğiticiliğidir. 1953-1983 yılları arasında Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Sosyal Siyaset ve İş Hukuku Kürsüsü'nün, daha sonra ise Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü'nün başkanlığını yapan Talas, gerek bu kurumda lisans ve lisansüstü düzeyde verdiği dersler, gerekse diğer kurumlardaki dersleriyle kendinden sonraki sosyal politikacılar kuşağının yetişmesine büyük katkıda bulunmuştur. Kendisinin başkan olduğu kürsü ve bölümde asistanlık yapmış olmayı ve doktora düzeyinde kendisinden ders almış olmayı büyük bir bahtiyarlık addederim. Talas'ın Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin akademik ve eğitsel yaşamına Dekan olarak yaptığı katkılar da göz ardı edilmemelidir. Hocamızın kendisinden direkt biçimde ders almayan çok sayıda akademisyenin gelişimi üzerinde de akademik çalışmaları, toplantılar, jüriler ve diğer etkinlikler aracılığıyla büyük bir etkisi olmuştur. Üçüncü olarak Talas, 1960 sonrası hükümetlerde Çalışma Bakanlığı yaparak, bir uygulayıcı olarak da Türkiye'de sosyal politikanın gelişmesine katkıda bulunmuştur. Akademik yaşamı öncesinde Çalışma Bakanlığı'nda görev yaparken Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 98 sayılı Sözleşme'sinin onaylanmasında rol oynayan Talas, bakanlığı döneminde de Avrupa Konseyi'nin Avrupa Sosyal Şartı'nı Türkiye adına imzalamıştır. Talas bunların dışında da toplumsal hayatın her zaman içinde olmuş, Birleşmiş Milletler Türk Derneği, Tarih Vakfı, Bilal İnsan Hakları Derneği ve daha birçok kuruluştaki üye ve yönetici olarak çalışmıştır³.

3 Cahit Talas'ın sosyal politika alanına katkılarına ilişkin değerlendirmeler için bkz. (Makal, 2007, ss. 43-45; Gülmez, 2007, ss. 23-26).

ÖDÜLÜN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI VE DESTEKLER

Türkiye’de sosyal politika disiplininin gelişimine bu kadar büyük katkıları olan Cahit Talas hocamızın 2006 yılında vefatından sonra, anısını yaşatmak üzere bir sosyal politika ödülü tesis edilmesinin anlamlı ve yararlı olacağı düşüncesi zihnimde tedricî biçimde oluştu. Ancak başlangıçta bunu gerçekleştirmek için gerekli olanaklara sahip değildik. 2008 yılının Ocak ayında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölüm başkanlığına ve Sosyal Politika

Araştırma Merkezi
müdürlüğüne atanmam,
en azından bu
olanakların bir
bölümüne sahip olma
olanağını yarattı. Aynı
yıl Merkez olarak
gerçekleştirmeye
başladığımız ve her yıl
yaptığımız Mülkiye
Genç Sosyal
Politikacılar
Kongresi’nin başarısı ve
sosyal politika
câmiyasında gördüğü

kabul ile burada kazandığımız organizasyon deneyimi, Talas Ödülü’nün de gerçekleştirilebileceği düşüncesini pekiştirdi. Ancak böylesine kapsamlı bir organizasyonu gerçekleştirmek için gerekli maddi olanaklara henüz sahip değildik. Yapacağımız işin anlamını kavrayan, bize destek olacak bir kurumsal desteğe ihtiyacımız vardı. DİSK’e bağlı Sosyal-İş Sendikası ile kurduğumuz bağlantı, bize ihtiyaç duyduğumuz her türlü desteği sağladı. Başta Sendika Genel Başkanı Metin Ebetürk olmak üzere, sendika yöneticilerinden Mahsun Turan ve diğer bazı sendika çalışanları, bu desteği yıllarca kusursuz biçimde sürdürdüler. Çalışmalarıyla ödüle değer görülen araştırmacılara ödül olarak verilecek meblağın sağlanması yanında, jüri üyelerinin ve ödül alanların yaşadıkları kentlerden Ankara’ya geliş gidişlerinin sağlanması, etkinlik afiş ve davetiyelerinin, ödül kitapçığının basımı ve dağıtımı ile ödül töreninin gerçekleştirilmesi konularında Sosyal-İş’ten eksiksiz bir destek gördük. Daha sonra Sosyal-İş’te gerçekleşen yönetim değişikliği ve yeni yönetimle ödülün anlamı

konusunda görüş birliği sağlayamamamız, sendikayla bağlantımızı sürdürmemizi olanaksız kıldı. Bu koşullarda ödülü birkaç yıl böylesi bir destek olmaksızın yürüttük. Bu dönemin pandemi koşullarına denk gelmesi ve ödül töreninin fiilen imkânsız hâle gelmesi, ödül süreçlerini esas olarak internet üzerinden yürütmemizi zorunlu kıldı. 2023 yılından itibaren yeni bir sendika ile, Türk-İş'e bağlı Tez Koop-İş sendikasıyla iş birliği içine girdik. 2023 yılı ödülü bu iş birliğiyle gerçekleştirildi.

Ödül, 2012-2016 yılları arasında Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin çatısı altında ve Sosyal Politika Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından yürütüldü. Ankara Üniversitesi bünyesindeki araştırma merkezlerinin kapatılması, geleceğe yönelik büyük bir belirsizlik yarattığından, ödül Mülkiyeliler Birliği'ne alındı ve 2017'den itibaren Birliğin çatısı altında düzenlendi. SBF döneminde Fakülte yönetiminden, özellikle de Dekan Prof. Dr. Celal Göle'den her türlü destek ve yardımı gördük. Siyasal Bilgiler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü'nün genç öğretim elemanları da ödülün yürütülmesiyle ilgili konularda katkılarını esirgemediler. Mülkiyeliler Birliği döneminde ise Birliğin yıllar içinde değişen yönetimlerinden ve her üç genel başkanından da ödülün yürütülmesinde yakın ilgi ve destek gördük.

ÖDÜL TÖRENLERİ

Prof. Dr. Cahit Talas Sosyal Politika Ödülü, pandemi yılları hariç tutulursa, esas olarak Ekim ayı ortalarında yapılan törenlerle sahiplerine verildi. Bu törenler, 2016 yılı dâhil olmak üzere Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Aziz Köklü Salonu'nda yapıldı. Mülkiye Genç Sosyal Politikacılar Kongresi'nin ilk gününde yapılan bu törenler yaklaşık 45 dakika sürmekteydi. Törende ödüle/övgüye değer bulunan çalışmaların sahiplerine ödülleri/başarı belgeleri esas olarak Jüri üyelerince ya da diğer hocalar tarafından takdim edildi. Başarılı çalışmaların sahipleri de belgelerini alırken, kısa birer konuşma yapma olanağına sahip oldular. Ödül için hazırlanan basılı kitapçıklar da tören günü, salonda hazır bulunanlara ulaştırıldı. Kalabalık bir ortamda gerçekleştirilen törenlere; Dekan, Siyasal Bilgiler Fakültesi yanında diğer üniversitelerin hocaları, sendikal câmiadan kişiler ve kazananların aileleri de katıldı. Coşku içinde geçen törenlere ilişkin

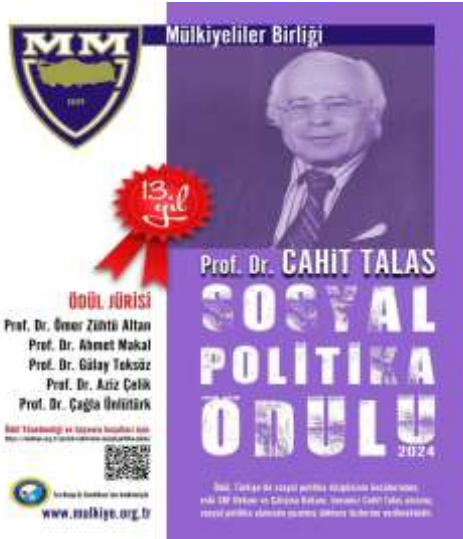
video kayıtları, belirli yıllar itibariyle Youtube’da da yer almaktadır⁴. 2017’den başlayarak ise ödül törenleri, Mülkiyeliler Birliği’nin salonlarında gerçekleştirildi.

ÖDÜLÜN İŞLEYİŞ SÜRECİ

Başlangıçtan bu yana ödül süreci, her yıl mart ya da nisan aylarında o yılın ödül duyurusunun sosyal medyada ilânıyla başlamaktadır. Bu ilânda, her yıl yenilenen ödül afişi eşliğinde, ödüle başvuru koşulları ve süresi ilân edilmektedir. Daha çok bilgi için, araştırmacıları Siyasal Bilgiler Fakültesi döneminde Sosyal Politika Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin (SPAUM) web sitesinde yer alan Ödül Yönetmeliği’ne yönlendirdik. Mülkiyeliler Birliği döneminde ise bu bilgiler, Birliğin sitesinde özel bir

bölümde yer aldı ve yönlendirme buraya yapıldı. Değişik boylarda bastırılan ödül afişleri ise Türkiye’deki tüm Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümleri ile değişik üniversitelerdeki Sosyal Politika Araştırma Merkezleri’ne gönderildi. Duyurular bölüm haberleşme listesi aracılığıyla tüm Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümleri öğretim üyelerine de iletildi.

Ödül 2012 yılından itibaren doktora ve yüksek lisans olmak üzere iki kategoride verildi. Zaman içinde yaşanan en önemli değişiklik, 2023

⁴ 2012 yılı tören videosu için, <https://youtu.be/rDSqbGGpZUo?si=xyvavuiyIgYGpQ2i>

2013 yılı tören videosu için, <https://youtu.be/ZLQ3I9Rpv0o?si=HsZuNLc2pPB0scwD>

2014 yılı tören videosu için, https://youtu.be/vBihFhp_2lI?si=voux8oLTpwhw_xEO

2015 yılı tören videosu için, https://youtu.be/_Dhz3mFHfT0?si=Rv0w_mVZxDzhGMKM

yılından itibaren ödülün sadece doktora tezlerine verilmeye başlanması oldu. Bu kararın alınmasında ödüle başvuran tezlerin sayıca artması yanında, özellikle yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine göre daha niteliksiz olması rol oynadı. Jürinin zamanını sadece doktora tezlerine ayırmasının hem daha faydalı olacağı hem de ödülün amacına daha uygun olacağı düşüncesi ön plâna çıktı. Ödül için bugüne kadar değişik başvuru süreleri verilmiş olmakla birlikte, bu süre genel olarak 31 Temmuz olarak belirlendi. 31 Temmuz’a kadar yapılan başvuruların kabulünden sonra ise tez konularına ve jüri üyelerinin çalışma alanlarına göre, her tezin iki jüri üyesinin okumasından geçecek şekilde dağıtılması yoluna gidildi. Bu süreçte, jüri üyeleri iki ay içinde üzerlerine düşen tezleri okuyarak, ayrıntılı biçimde hazırlanmış ölçütler içeren bir forma göre değerlendirmelerini yapmakta, tereddüt doğması durumunda, bu tezler diğer jüri üyeleri tarafından da değerlendirilmeye alınmaktadır. Jüri üyeleri raporlarında ödüle değer/övgüye değer buldukları tezleri de belirtmekte, daha sonra tüm jüri üyeleri bu raporları değerlendirerek, nihai olarak ödüle ve övgüye değer bulunan tezleri belirlemektedirler. Sonuçlar başarılı bulunan tez sahiplerine iletdikten sonra, gene sosyal medya ve Mülkiyeliler Birliği’nin web sitesinde açıklanmaktadır. Pandemi yıllarına özgü uygulamalar hariç tutulursa, genellikle ekim ayı içerisinde Ankara’da bir ödül töreni yapılmakta, bunu küçük bir kokteyl izlemektedir. Ankara dışından gelen ödül/övgü sahibi araştırmacıların ulaşım ve barınma olanakları iş birliği içinde olduğumuz sendika tarafından karşılanmaktadır. Ödül töreni için küçük bir kitapçık da bastırılmakta ve ödül günü dağıtılmaktadır. Bu kitapçıkta, Jüri’nin ödül/övgü gerekçeleri ile kazananların özgeçmişleri yer almaktadır. Bugüne kadar Ödül ile ilgili bilgiler, düzenli biçimde olmasa da sosyal medyada, ulusal gazetelerde, haber sitelerinde, sendika dergileri ile çeşitli üniversitelerin ve diğer kuruluşların web sitelerinde de yer almıştır⁵.

JÜRİLER

Ödülün işlerliğe kavuşması için, başlangıçtan itibaren bir jüri gerekiyordu elbette. Jürinin oluşumunda, akademik çalışmalarıyla sosyal politika alanında kabul görmüş olmak en önemli ölçüt oldu. Bunun yanında, jüri üyesi olmak zaman ve iş yükü konusunda büyük bir fedakârlık gerektireceği için, bu sorumluluğu gönüllü olarak üstlenme iradesi de belirleyici faktörlerden biriydi. Birlikte uyum içinde çalışabilecek

5 Ulusal basında yayınlanan yazılara bir örnek olarak bkz. Özveri (2020).

bir jüri oluşturma kaygımız da önemliydi. Jüride en azından birkaç üye için, bir Mülkiye bağlantısı olması ve sağlığında Cahit hocayı tanımış olma faktörleri de subjektif etkiler olarak devrede oldu. Sonuçta birlikte sorumlu ve gönüllü olarak çalışabilecek beş kişilik bir jüri oluştu.

2012 yılındaki ilk jüri, Prof. Dr. Ömer Zühtü Altan, Prof. Dr. Mesut Gülmez, Prof. Dr. Gürhan Fişek ve Prof. Dr. Ahmet Makal ile Doç. Dr. Aziz Çelik'ten oluşuyordu. İlk yıldan sonra Gülmez ve Fişek yoğun çalışmaları nedeniyle jüriden ayrıldı, yerlerini Prof. Dr. Ahmet Selamoğlu ve Prof. Dr. Gülay Toksöz aldı. Bu jüri 2022 yılı dâhil olmak üzere görev yaptı. 2023 yılından itibaren iş yoğunluğu nedeniyle jüriden ayrılan Selamoğlu'nun yerini Prof. Dr. Çağla Ünlütürk aldı. 13 yıllık deneyimimiz, jüri oluşumunda rol oynayan ölçütlerimizin anlamlılığını gösterdi ve jüri üyeleri uyum içinde ve özverili bir çalışma ortaya koydular.

HAKEM KOMİTELERİ

Zaman içerisinde ödüle başvurular tadrîcî biçimde arttı. Öyle ki, 2020'lere yaklaşırken yılda 30 civarında başvuru yapılmaya başlandı. Bu, jüri üyeleri açısından okuma ve değerlendirme yükünü ciddi ölçüde artırdı. Diğer taraftan başvuru sayısındaki artış tez konularının çeşitlenmesini de getirdi. Bu durumda, giderek bazı konular jüri üyelerinin tümünün çalışma alanlarının dışına çıkmaya başladı. Bu sorunlara bir çare olarak, aslında Ödül Yönetmeliği'nde yer alan bir hükmün yaşama geçirilmesi yoluna gidildi ve ihtiyaç duyulduğunda bazı tezler için jüri dışından hakemler de görevlendirilmeye başlandı. Bu hakemler, üniversitelerimizdeki ağırlıklı olarak Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümlerinin konuya yakın hocalarından seçildi. Değerlendirmelerde eşdenliliği sağlamak amacıyla, hakemlerden gelen değerlendirmelerin jüri üyeleri tarafından da gözden geçirilmesi yoluna gidildi. Böylece artan başvuru sayısından kaynaklanan sorunlar büyük ölçüde bertaraf edilmiş oldu ve farklı uzmanlık alanlarındaki meslektaşlarımızın bilgi ve görüşlerinin de değerlendirme sürecine dâhil edilmesi mümkün hâle geldi.

ALAN MESELESİ

Ödül başvurularında, Ödül Yönetmeliği'nde yer alan, tezlerin “sosyal politika” alanında yazılmış olmaları ölçütü esas belirleyici oldu. Üniversitelerde, tezler hangi bölümlerde yazılmış olurlarsa olsunlar, içerik itibarıyla sosyal politika alanında olmaları yeterli görüldü. Başlangıçta bu konuya ilişkin bir sorun yaşanmadı. Ancak zamanla başvurular artıp, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümleri dışından başvurular çoğalırken, sosyal politika alanının ne kadar geniş ya da dar tanımlanmasının uygun olacağı konusu zorunlu olarak gündeme geldi. Tezlerin sosyal politika konularıyla kısmen bağlantılı olması da yeterli sayılabilir miydi, örneğin? Bu tartışmalar, örneğin sosyal hizmet gibi bazı alanlardan gelen tezlerin çoğalmasıyla daha da önemli hale geldi. Jüri, sosyal politikayı geniş biçimde yorumlama anlayışına sahip olmakla birlikte, esas itibarıyla bu alanın dışında olan bazı çalışmaları değerlendirme dışı tutma durumuyla karşı karşıya kaldı. Alan dışı olmakla birlikte, çok başarılı tezlerle de karşı karşıya kaldık. Bu durumdaki bazı tez sahiplerine durumu açıklayan iletiler göndererek, tezlerinin başarılı olmakla birlikte, salt alan dışı olduğu için değerlendirmeye alınmadığını açıklama yoluna gittik. Yazımız içinde yer alan yayınlanan kitapların listesi ile EK’te yer alan Ödüle/Övgüye Değer bulunan çalışmaların listesi, konu çeşitliliğinin ve Jüri’nin bu konudaki anlayışının bir göstergesidir. Hem üniversite ve fakülte hem bölümler itibarıyla geniş bir çeşitlilik mevcuttur. Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Sosyal Hizmetler, Hukuk, Sosyoloji bunlar arasındadır. Çok daha az sayıda olmakla birlikte, ödüle/övgüye değer görülenler arasında bürokrat ya da serbest meslek mensupları da bulunmaktadır. Ödüle/övgüye değer görülen araştırmacıların hemen hemen tamamı günümüz itibarıyla değişik üniversitelerde akademisyen olarak çalışmaktadır, aralarında yurt dışındaki üniversitelerde çalışanlar da bulunmaktadır.

DİL MESELESİ

Ödül Yönetmeliği'nde başvuru koşulları sıralanırken, Türkçe çalışmalar dışında, jüri üyelerinin değerlendirebileceği diğer yabancı dillerde yapılmış çalışmalarla da başvurulabileceği belirtilmişti. Başlangıçta başvuruların sadece Türkçe çalışmalarla yapılmasının daha doğru olacağı yönünde de görüşler olmakla birlikte, zaman içinde ağırlık kazanan görüş, günümüz Türkiye’sinde nitelikli bazı yüksek öğretim kurumlarında eğitim dilinin İngilizce olduğu göz önüne alınarak, jüri üyelerinin değerlendirme yapabileceği İngilizce yazılmış tezlerle de başvurulabileceği yönünde oldu. Zaman içinde ödüle özellikle Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi

Üniversitesi'nde İngilizce olarak yazılmış nitelikli tezler yanında, yurt dışındaki üniversitelerde yapılmış çalışmalarla da başvuruldu ve bunlardan bir bölümü ödüle/övgüye değer bulundu.

ÖDÜLLÜ KİTAPLAR

12 yıl boyunca ödüle ya da övgüye değer görülen çalışmaların toplam sayısı 48'e ulaştı. İçsel dağılıma bakıldığında ise durum şöyledir: Doktora, ödül: 6; Doktora, övgüye değer: 22; Yüksek Lisans, ödül: 2; Yüksek Lisans, övgüye değer: 18. Saptayabildiğimiz kadarıyla, bu 48 çalışmadan 14'ü ödül süreci sonrasında değişik yayınevleri tarafından kitap olarak da basıldı. Bu 14 kitaptan 12'si doktora tezleridir. Prof. Dr. Cahit Talas Sosyal Politika Ödülü'ne ya da övgüye değer görülmenin, bir anlamda çalışmaların kitaplaşmasını kolaylaştırdığı ifade edilebilir. Basılan kitapların hemen tamamında, kapakta ya da kitap içinde çalışmanın Prof. Dr. Cahit Talas Sosyal Politika Ödülü ile bağlantısı belirtildi. Aşağıda bu kitaplardan saptayabildiklerimizi, ödül yılına göre sıralı olarak sunuyoruz. Çalışmalar yayına hazırlanırken kısmî isim değişiklikleri yapıldığı için, kitap isimleri ödüle/övgüye değer görülen tez başlıklarından farklılaşabilmektedir. Basıldığı bilgisine sahip olmadığımız için bu listede yer alamayan az sayıda başka çalışmaların da olması ihtimal dâhilindedir.

- Dr. Murat Özveri / Türkiye'de Toplu İş Sözleşmesi Yetki Sistemi ve Sendikasılaştırma (1963-2009), Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Sosyal Politika Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını (2012, Doktora, Ödül)
- Dr. Süreyya Algül / Türkiye'de Sendika-Siyaset İlişkisi - DİSK (1967-1975), İletişim Yayınları (2013, Doktora, Ödül)
- Dr. Sıdar Çınar / Öteki 'Proleterya' - De-proletarizasyon ve Mevsimlik Tarım İşçileri, Nota Bene Yayınları (2013, Doktora, Övgüye Değer)
- Dr. Orkun Saip Durmaz / Türkiye'de Öğretmen Olmak - Emek Süreci ve Yeniden Proleterleşme, Nota Bene Yayınları (2014, Doktora, Övgüye Değer)
- Dr. Volkan Yılmaz, Health Reform and New Politics of Health Care in Turkey, Palgrave MacMillan (2014, Doktora, Ödül)

- Dr. Denizcan Kutlu / Türkiye’de Sosyal Yardım Rejiminin Oluşumu - Birikim, Denetim, Disiplin, Nota Bene Yayınları (2015, Doktora, Övgüye Değer)
- Dr. Özge Sanem Özateş / Malumun İlanı - Kadın Emeğinin Saklı Yüzü: Ev İçi Bakım Emeği, Nota Bene Yayınları (2015, Doktora, Övgüye Değer)
- Ceyhun Güler / Dünden Bugüne Uluslararası Sendikal Hareket - Yeni Arayışlar ve Sendikal Stratejiler, Nota Bene Yayınları (2015, Yüksek Lisans, Övgüye Değer)
- Dr. Serter Oran / Emeğin Sokak Hâli - Türkiye’de Katı Atık Toplayıcıları, Nika Yayınevi (2017, Doktora, Övgüye Değer)
- Dr. Şebnem Kılıç / Türk Hukukunda Grup Toplu İş Sözleşmeleri ve Çerçeve Sözleşmeler, Beta Yayıncılık (2018, Doktora, Övgüye Değer)
- Erkan Kıdak / Küreselleşmenin Koridorlarında Yeni Enternasyonalizm - Taşımacılık Sektöründe Uluslararası Sendikacılık, Siyasal Kitabevi (2019, Yüksek Lisans, Övgüye Değer)
- Dr. Deniz Gürler / İşgal, Direniş, Üretim - İşçi Denetimi Mücadelesi, İletişim Yayınları (2021, Doktora, Övgüye Değer)
- Dr. Feyza Turgay / Devlet, Emek ve Şehir - Erken Cumhuriyet Döneminde (1936-1960) İzmit SEKA Fabrikası, Sosyal Tarih Yayınları (2021, Doktora, Övgüye Değer)
- Dr. Hande Heper, İş İlişkisinde İşçinin İradesi, Seçkin Yayıncılık (2022, Doktora, Övgüye Değer)

SONUÇ

Bireysel tarihim açısından bakıldığında, Prof. Dr. Cahit Talas Sosyal Politika Ödülü’nü, Mülkiye Genç Sosyal Politikacılar Kongresi ile birlikte, meslekî hayatımın en anlamlı, en onur verici etkinliği olarak kabul ediyorum. Başlamasına vesile olduğum ve sürdürülmesine katkıda bulunduğum için mutluyum. Ödül, geride bıraktığımız 13 yıl boyunca Cahit Talas hocamızın anısına saygı yanında, Türk sosyal politika yaşamına da anlamlı katkılarda bulunmuş, sadece düzenlenmesine katkıda bulunanların değil, tüm

câmianın önemli bir etkinliği hâline gelmiştir. Bunda kuşkusuz en büyük pay, yıllar boyunca Ödül Jürisi'nde görev yapan ve akademik çalışmalarına ayırabilecekleri önemli bir zamanı Ödül etkinliğine ayıran değerli meslektaşlarımızdır. Bu meslektaşlarımız, etkinliğin Siyasal Bilgiler Fakültesi çatısı altında ve Sosyal-İş'ten destek alınarak yürütüldüğü dönem dışında, tezleri değerlendirme yanında, zaman zaman afiş ve kitapçıkların hazırlanmasından dağıtımına, tören organizasyonuna, adaylarla yazışmaya kadar normal olarak bir sekreteryanın üstlenmesi gereken görevleri de yerine getirmişlerdir. Kendilerine ne kadar teşekkür edilse azdır. Geline nokta, Ödül'ün bir sekreteryaya sahip olması, çözülmesi gerekli sorunlar arasında başta gelmektedir. Diğer taraftan, her ne kadar Ödül ile ilgili duyurular için Mülkiyeliler Birliği web sitesi ile Facebook'taki Prof. Dr. Cahit Talas Sayfası ve Sosyal Politika Grubu sayfası kullanılıyorsa da önümüzdeki dönemlerde kalıcı bir web sitesi oluşturulması da büyük fayda sağlayacak, böylece Ödül'le ilgili bilgi, doküman ve görsellerin tümünü içerecek bir kolektif hâfıza alanı yaratılması mümkün hâle gelecektir. Diğer taraftan, Ödül'ün 15. yılı yaklaşmaktadır ve bu vesileyle 2026'da ödülün tarihçesini içeren bir kitapçığın yayınlanması anlamlı olacaktır. Hocamızın anısını yaşatma yanında, Türkiye'de sosyal politika alanına değişik yönleriyle katkıda bulunan Prof. Dr. Cahit Talas Sosyal Politika Ödülü'nün varlığını hep sürdürmesini diliyoruz. Bunda da ödülü şimdi sürdürmekte olan kuşak yanında, geleceğin sosyal politikacı kuşaklarına büyük sorumluluk düşüyor.

KAYNAKÇA

- AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi (2012, Ekim 12). Prof. Dr. Cahit TALAS Sosyal Politika Ödül Töreni 11 Ekim 2012 [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=rDSqbGGpZUo>
- AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi (2013, Kasım 4). Prof. Dr. Cahit TALAS Sosyal Politika Ödül Töreni - 2013 [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=ZLQ319Rp0o>
- AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi (2014, Ekim 30). Prof. Dr. Cahit TALAS Sosyal Politika Ödül Töreni - 2014 [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=vBihFhp_2II
- AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi (2015, Ekim 28). Prof. Dr. Cahit TALAS Sosyal Politika Ödül Töreni - 2015 [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=_Dhz3mFHfT0
- Gülmez, M. (1990). Cahit Talas'ın yayınları. A. Işıklı ve M. Gülmez (Ed.). *Cahit Talas'a armağan* (ss. 105-113) içinde. Mülkiyeliler Birliği Yayınları.
- Gülmez, M. (2007). Sosyal politika biliminin öncüsü Prof. Dr. Cahit Talas. *Çalışma ve Toplum*, (12), 23-26.
- Makal, A. (2007). Cahit Hocaya ve akademik mirasına dair. B.Ceylan-Ataman (Ed.). *Cahit Talas anısına: Güncel sosyal politika tartışmaları* (ss. 43-45) içinde. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını.
- Özveri, M. (2020, Eylül 23). Prof. Dr. Cahit Talas Sosyal Politika Ödülü. *Evrensel*. https://www.evrensel.net/yazi/87207/prof-dr-cahit-talas-sosyal-politika-odulu?fbclid=IwAR0_1O8xTVqUjLbaWjgqIOxuNFLaD6l79mhyQKtT5qxmrwY8x2yKydlORBs_aem_AUVgAHn-M4vggNlpoFFjKZgzZ9OmfxB1a7bxBI24HKrB0RYpcgaa64R9lbVD52FxiAM

EK: ÖDÜL'E/ÖVGÜYE DEĞER BULUNAN ÇALIŞMALARIN LİSTESİ:

2012, Doktora, Ödül:

- Dr. Murat Özveri, Türkiye’de Uygulanan toplu İş Sözleşmesi Yetki Sistemi ve Sistemin Sendikalaşma Üzerine Etkisi (1983-2009)

2012, Yüksek Lisans, Ödül:

- M. Onur Arun, A Contribution to the Poverty Studies in Turkey: With a Framework of Capability Approach: The Case of General Directorate of Social Assistance and Solidarity

2013, Doktora, Ödül:

- Dr. Süreyya Algül, Türkiye’de Sendika Siyaset İlişkisi: DİSK Örneği (1967-1975)

2013, Doktora, Övgüye Değer:

- Dr. Sıdar Çınar, Bağımlı Çalışma İlişkileri Kapsamında Mevsimlik Tarım İşçilerinin Malatya Örneği Üzerinden Analizi

2013, Yüksek Lisans, Ödül:

- Tolga Tezcan, Discrimination Experienced by Disabled Employees in the Public Sector: ‘Institutional Discrimination Area’

2013, Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

- Ahmet Miraç Sönmez, Türkiye’de Kamu Personel Rejiminde Yardımcı Hizmetler Sınıfında Alt İşverenlik: Sağlık Bakanlığı Üzerine Bir Araştırma

2014, Doktora, Övgüye Değer:

•Dr. Orkun Saip Durmaz / Emek Süreci ve Yeniden Proleterleşme: Türkiye’de Öğretmen Örneği

2014, Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

•Samet Yaşar, Mütareke Döneminde İstanbul’da İşçi Hareketleri (1919-1922)

•Mehmet Atilla Güler, Sosyal Dışlanma bağlamında Yeni Toplumsal Hareketler: Yunanistan, Arap Baharı, İspanya ve Amerika Birleşik Devletleri

2015, Doktora, Ödül:

• Dr. Volkan Yılmaz, Health Reform and New Politics of Health Care in Turkey

2015, Doktora, Övgüye Değer:

• Dr. Denizcan Kutlu, Türkiye’de Sosyal Yardım Rejiminin Oluşumu

• Dr. Özge Sanem Özateş Gelmez, Kadının Bakım Emeğinin Evde Bakım Uygulaması Üzerinden değerlendirilmesi, Bir Karma Yöntem Araştırması: Ankara Mamak Örneği

2015, Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

• Ceyhun Güler, Uluslararası Sendikal Hareket İçinde Yeni Bir Oluşum Çabası: Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu ve Sendikal Stratejileri

2016, Doktora, Ödül:

• Dr. Alpkın Birelma, In Search of the Working Class: Workers’ Subjectivities and Resistance in an İstanbul Neighborhood

2016, Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

- Tuğba Canbulut, Sosyal Hizmet Uzmanlarının Yoksulluk Algısının Yoksullukla Mücadele Programlarına Etkisi
- Serap Gün, Etnikleşen Yoksulluk: Çingeneler/Romanlar Örneği

2017, Doktora, Övgüye Değer:

- Dr. Serter Oran, Sınıf ve Kültürel Kimlikler Üzerinden Katı Atık Toplayıcılarının Gündelik Çalışma Pratikleri: Ankara İlinde Nitel Bir Araştırma

2017, Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

- Meltem Azdemir, İstanbul: Emeğin Kenti, Kentin Belleği, Belleğin Mekânları

2018, Doktora, Övgüye Değer:

- Dr. Gökhan Topçu, Türkiye’deki Sosyal Politikaların Aile Merkezliliğine Babalık Tecrübesinden Bakmak: Ankara Örneği
- Dr. Şebnem Kılıç, Türk Hukukunda Grup Toplu İş Sözleşmeleri ve Çerçeve Sözleşmeler

2018, Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

- Serkan Çelik, Cittaslow Hareketi ve Seferihisar Örneği: Tarım, Emek, Mülkiyet İlişkileri ve Mekân Bağlamında Bir Çözümleme
- Dicle Dilan Özmen, Engellilere Yönelik Alternatif İstihdam Modelleri: Korumalı İşyeri Örneği

2019, Doktora, Ödül:

- Dr. Tahir Emre Gencer, Göç Süreçlerindeki Çocukların Karşılanamayan Gereksinimleri: Ankara ve Hatay’da Yaşayan Suriyeli Çocuklar Örneği

2019, Doktora, Övgüye Değer:

- Dr. Zeynep Serap Tekten Aksürmeli, Suriye’den Gerçekleşen Göç Sonrası Gaziantep’te Yerli ve Göçmen Yoksulluğu
- Dr. Hilmi Etçi, Sendikal Kriz Çıkılmazında Sendikalara Yönelik Algı ve Y Kuşağı: Eskişehir Örneği
- Dr. Özal Çiçek, Türkiye’de Şeker Fabrikalarının Özelleştirilmesinin Üretici Sınıflar Üzerindeki Etkileri ve Alternatif Model Arayışları

2019, Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

- Erkan Kıdak, Uluslararası Sendikal Örgütlerin Ulusal Sendikalara Etkisi: Türkiye’de Taşımacılık İşkolu Örneği
- Hasan Aslan, Uluslararası Mevsimlik Tarım Göçü: Artvin Örneği
- Müjge Uçungan, Hapishanelerde Annelerinin Yanında Kalan Çocuklar: Türkiye Örneği

2020, Doktora, Övgüye Değer:

- Dr. Bilge Cengiz / Türkiye’de “Düzenli” Göçün Yönetimi ve Göçmenlerin Değişen Düzenleşme Pratikleri
- Dr. Bilge Filiz / Avrupa Birliği’nde Aktif Sosyal Politikalar ve Sosyal Adalet Algısı: Türkiye ve İspanya Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz
- Dr. Nursel Durmaz / Refah Rejimlerinin Kadının İşgücü Arzı Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği

2020, Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

- Nil Belgin Boyacı / Dijital Emek Platformları ve Sendikalar

- Ulaş Taştekin / The Metal Storm: 2015 Wave of Strikes in the Turkish Automotive Sector

- Hüsem Demirler / Sosyal Dışlanma Boyutuyla Üniversite Mezunu Genç İşsizler Üzerine Bir Araştırma: Bursa Örneği

2021, Doktora, Övgüye Değer:

- Dr. Feyza Turgay / Erken Cumhuriyet Döneminde İzmit SEKA Fabrikasında Emek Rejimi

- Dr. Ercem Erkul / Çocuk Yoksulluğunun Ekosistem Perspektifi Temelinde Analizi

- Dr. Deniz Gürler / 20. Yüzyıldan 21. Yüzyıla İşçi Denetimi Bağlamında Fabrika İşgalleri ve İşgal Fabrikaları Hareketi

2021 Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

- Şehide Zehra Keleş / A Three-Layered Analysis of Turkey's Social and Economic Support Program: Intentions, Implementations and Gender Outcomes

- Gülten Çakmak / Günümüzde Çocuk İşçiliğinin Sosyoekonomik Nedenleri: Türkiye ve Meksika Örnekleri

2022, Doktora, Ödül:

- Dr. Kerem Berkman / Çocuk Yoksulluğu ile Mücadelede Bir Sosyal Politika Önerisi: Asgari Gelir Garantisi Modeli

2022 Doktora, Övgüye Değer:

- Dr. Hande Heper / İş İlişkisinde İşçinin İradesi

- Dr. Engin Fırat / Kadına Karşı Şiddet Uygulayan Erkeklerle Yönelik Sosyal Hizmet Uygulamalarının Değerlendirilmesi: Bir Model Önerisi

- Dr. Merve Kayaduvar / Şehir Hastanelerinde Sağlık Emek Sürecinin Dönüşümü

2022 Yüksek Lisans, Övgüye Değer:

- Gizem Nur Bulut / Mühendis Eməğinin Eğretilişmesi: Bursa’da Tekstil Mühendisleri Üzerine Nitel Bir Araştırma

2023, Doktora Övgüye Değer:

- Dr. Mehmet Öçal / Üniversite Öğrencilerine Yönelik Sosyal Politika Uygulamaları ve Öğrencilerin Yaşam Koşullarına Etkisi

- Dr. Aslı Kaykısız / Tarımda Çocuk Eməğinin Hane İçinde Yeniden Üretimi: Adıyaman Tüttün İşçiliğı Örneğı

- Dr. Baran Gürsel / Sınıf Çalışmalarında Deneyim ve Öznelliğı İncelemeye Yönelik Bir Yaklaşım ve Model Önerisi